

Павлусың филипилиlere хаты

Гириш

Филипи шәхери Грецияның демиргазык-гүндогар бөлөгинде ерлешип, онда греклер ве римлилер яшаярдылар. Латын дили дөвлет дили болса-да, шәхериң илаты эсан грек дилинде гүрлешйәрди. Павлус Хош Хабары вагыз этмек үчин эден икинжи сыяхатының довамында бу шәхерде илкинжи йыгнагың дүйбүни тутупды (Ресулларың ишлери, 16-нжы бап). Бу йыгнак Европа себитлериндәки илкинжи йыгнакды.

Павлус бу хаты туссаглыкда отуран дөврүнде язар (1:7). Ол өз хатында Филипидәки иманлылар дога-дилеглери ве ярдамлары үчин чәксиз миннетдардыгыны айдяар (1:5; 4:10-19). Павлус Хош Хабарың вагзыны довам этдирмек үчин туссаглыкдан бошадылмага умыт эдйәр (3:17-19). Эмма ол өзүниң өлүме хөкүм эдилмегиниң хем мүмкиндигини билйәр (1:21; 2:17; 3:10). Павлус озал Иса Месихиң, инди болса өзүниң жебиржепалара дучар болшы ялы, Филипи шәхериндәки иманлыларың хем жебир чекмеклериниң ахмалдыгы барада дуйдурия. Шейле ягдай йүзе чыкса, Иса Месихе болан

иманың хатырасына бу жебиржепалары ялканыш хөкүмүнде кабул этмелидигини айдяар (1:28-30).

Филипидәки йыгнакда кынчылыклар барды, себәби йыгнагың кәбир агзалары Худай тарапындан халас эдилмек үчин Мусаның Кануныны хөкман бержай этмели дийип айдяардылар. Эмма Павлус олар бүтинлей гаршы чыкып, шейле «иманлылардан» эгә болмалыдыгыны йыгнага дуйдурия (3:2-11).

Павлусың туссаглыгына гарамаздан, хат шатлыкдан долудыр. Ол хер ягдайың бәхбитли тарапына гарамалыдыгына дүшүниәр ве Филипидәки йыгнагың она эден әхли ягшылыкларыны ятляар. Павлус олар Худайың халкының өзара ылаалашыклы болуп (2:2; 4:2-3), хемме зада Иса Месихиң гарайшы ялы гарамалыдыгыны ятлядар: *«Иса Месих Худайың тебигатына эе болса-да, оны Өзүне дөрежә саймады, ондан мәкәм япшырмады. Гайтам, бир гул кимин болуп, ынсан кешбинде бу дүниә инди, Ол Өзүни асла хич этди. Ол ынсан сыпатына гирип, өлүме, хатда хачдакы өлүме-де табын болды, Өзүни неселтди»* (2:6-7).

Мазмуны

Саламлар ве дога-дилеглер.....	1:1-11
Павлус яшайшың асыл манысына нәхили дүшүнйәр?.....	1:12-30
Иса Месихиң хақыкы табынлык гөрелдеси.....	2:1-18
Павлусың достлары барадакы хабарлар.....	2:19-30
Худай тарапындан кабул эдилмек.....	3:1-4:9
Павлус филипилелере миннетдарлык билдирийәр.....	4:10-20
Соңкы саламлар.....	4:21-23

1-нжи бап

¹Иса Месихиң гуллары болан мен Павлусдан ве Тимотеосдан Иса Месих аркалы Худайың халкына дегишли болан филипилелериң барына, шол санда йыгнак ёлбашчыларына ве хызматчыларына догайы салам!

²Атамыз Худайың ве Реббимиз Иса Месихиң мерхементи, парахатлыгы, гой, сизе яр болсун!

Шүкүрлер ве дога-дилеглер

³Мен хер гезек сиз барада ойлананымда, Худайыма шүкүр эдйэрин.

⁴Сизиң әхлиңиз үчин шатланып, элмыдама Худая дога-дилеглер эдйэрин.

⁵Чүнки сиз илкинжи гүнден тә шу вагта ченли Хош Хабары яйратмакда хызматдашлык эдйэрсиниз. ⁶Сизде ягшы иши башлан Худайың муны Иса Месихиң гелжек гүнүне ченли битиржекдигине ынанырын.

⁷Мен туссаглыкда болсам-да, Хош Хабары горап, оны ыкрат этсем-де, сиз маңа берлен мерхементли гулдукда элмыдама хызматдашлык эдйэрсиниз. Шонуң үчин-де мен сиз бабада шейле шатланмага хаклыдырын. Чүнки йүрегимиң төрүнде орнуңыз бар ахырын! ⁸Мен сизи гөрмөгә интизардыгыма ве Иса Месихиң сөйгүси

билен сөйәндигиме Худайың хут Өзи шаятдыр.

⁹Мен сөйгиңизиң билимде ве йити дүшбүликде болелин долуп-дашмагыны Худайдан дилейэрин.

¹⁰Чүнки мен сизиң мөхүм затлары сайгарып, Иса Месихиң гелжек гүнүнде пәк ве мүйнсүз болмагыңызы ислейэрин. ¹¹Шонда дурмушыңыз Иса Месих аркалы амала ашян догры ишлерден долуп-дашар, сиз Худая өвги ве шан-шөхрат гетирерсиниз.

Хош Хабары туссаг эдип болмаяр

¹²Инди болса, әй, доганлар, сизе шулары мәлим эдесим гелйәр: мениң башыма инен күппетлер догруданда Хош Хабарың яйрамагына ярдам этди. ¹³Шунлукда, мениң Месих себәпли туссаг эдилендигим көшк горагчыларына ве бейлекилериң барына мәлим болды. ¹⁴Мениң бу туссаглыгым имандакы доганларымың көпүсини рухландырды. Олар горкман, батыргайлык билен Хош Хабары вагыз эдйэрлер. ¹⁵Хава, оларың кәбирлери мениң билен бәслешип, Иса Месих барадакы Хош Хабары бахыллыкдан вагыз эдйэрлер, кәбирлери болса ягшы ниетден вагыз эдйэрлер. ¹⁶Булар мениң Хош Хабары горамак үчин сайланандыгымы

билип, оны сөйги билен вагыз эдйэрлер. ¹⁷Эмма бейлекилер Месици пак йүрекден дэл-де, өз бэхбитлери ни арамак үчин вагыз эдип, туссаглыкдакы күлпетлерими артдырмакчы болярлар. ¹⁸Эденлеринде нэме?! Хер нэхили болса-да, исле бетпэлликден, исле-де ягшы ниетден, барыбир олар Иса Месици вагыз эдйэрлер. Мен муна бегенйэрин.

Хава, гайта-гайта бегенерин, ¹⁹себэби дога-дилеглериңиз ве Иса Месици Рухуның көмеги аркалы бу күлпетлериң маңа азатлык гетиржекдигини билйэрин. ²⁰Чүнки мен асла утанжа галмажакдыгыма, хемишеким ялы шинди хем мерглик билен херекет этжекдигиме ынанарын. Мен яшасам-да, өлдүрилсем-де, мениң беденим аркалы Месих бейгелдилер. ²¹Чүнки мениң үчин яшайыш Месихдир, өлүм-де бэхбитлидир. ²²Эмма яшасам, хасыллы зэхмет чекерин. Шонуң үчин-де хайсысыны сайлажагымы билмейэрин. ²³Мен ики дагың арасында галдым: мен дүңйэден өтүп, Месици янында болмак ислейэрин. Бу жуда ягшыдыр; ²⁴эмма мениң дири галмагым сизе хас-да гереклидир. ²⁵Мен шу бабатда ынамым боланы үчин, дири галжакдыгымы билйэрин. Хава, иманда ве онуң берйэн шатлыгында өсүп билериңиз ялы, мен ене-де сизиң араңызда галарын. ²⁶Шоңа гөрө-де, мен туссаглыкдан бошап, яныңызга баранымда, сиз Иса Месици мениң үчин эденлери бабатда хас-да көп магтанып билерсиңиз.

Дурмуш йөрелгәңиз Хош Хабара лайык болсун

²⁷Эй, доганлар, дурмуш йөрелгәңиз Иса Месици Хош Хабарына лайык

болсун. Шонда яныңызга барып сизи гөрсем-де, яныңызда болман, сиз барада эшитсем-де, Хош Хабара даянн иман угрунда бир адам ялы гөрешип, еке-тэк бир Рухда берк дурандыгыңызы билерин. ²⁸Шейле-де, өзүңизе гаршы чыкянлардан асла горкмаяндыгыңызы билерин. Сизиң иманда шейле берк дурмагыңыз оларың хелэк болжакдыгыңдан, сизиң болса халас эдилжекдигиңизден нышандыр. Булар Худай тарапындыр. ²⁹Чүнки сизе дине Иса Месици иман этмек дэл, эйсем Онуң хатырасына жебир-жепа чекмек хем берлендир. ³⁰Сиз мениң гөрешими өзүңиз гөрдүңиз, ол барада шинди хем эшидйәнсиңиз. Бу гөрешиме сиз хем шәриксиңиз.

2-нжи бап

¹Шунлукда, эгер Месих билен болмаклык сизи рухландырян болса, Онуң сөйгүсиден теселли тап-ян болсаңыз, Мукадес Рух билен якын гатнашык саклаян болсаңыз, рехим-шепагатыңыз ве дуйгудашлыгыңыз бар болса, ²мениң бегенжимең үстүни етириң: пикирдеш болуң, бири-бириңизи сөйүң, рухуңыз ве максадыңыз бир болсун. ³Өз шахсы ислегеңизден я-да шөхратпа-разлыкдан херекет этмән. Терсине, башгалары өзүңизден үстүн сайып, песпэл болуң. ⁴Хер кес дие өз бэхбидини дэл, эйсем башгаларың бэхбидини хем арасын.

⁵Иса Месици гарайышлары сизде хем болсун: ⁶Иса Месих Худайың тебигатына эе болса-да, оны Өзүне дереже саймады, ондан мэкәм япышмады. ⁷Гайтам, бир гул кимин болуп, ынсан кешбинде бу

дүниэ инди, Ол Өзүни асла хич этди. Ол ынсан сыпатына гирип, ⁸өлүмө, хатда хачдакы өлүмө-де табын болды, Өзүни песелтди. ⁹Шоңа гөрө Худай Оны жуда бейгелтди: Она эхли атдан үстүн бир ады берди. ¹⁰Гөк-лердэки, ердэки, ер астындакы хер кес Исаның ады агзаланда дыз эпер, ¹¹Ата Худайың шан-шөхраты үчин, хер дил Иса Месихиң Ребдигини ыкrap эдер.

Йылдызлар дей парламак

¹²Эй, эзилерим, мен яныңыздакам, сиз Худайың сөзүне гулак асярдыңыз. Эмма мениң ёклогымда гулак асмагыңыз хас-да мөхүмдир. Худайың хузурында горка ве галпылда гапланып, халас болмак үчин ягшы ишлери амал эдиң. ¹³Чүнки Худай Өз гөвнүнден турян ишлери этмек үчин сизе гужур-гайрат берип, сиздэки ишини амал эдйэр.

¹⁴Хер бир зады хүнүрдөмөн, зейренмөн бержай эдиң. ¹⁵Шонда сиз эгри ве азгын неслиң арасында эдил элемдэки йылдызлар дек парлаян, Худайың айыпсыз, пэк ве мүйнсүз чагалары боларсыңыз. ¹⁶Яшайыш берйән Хош Хабары гайым тутуң. Шонда мен бидерек ере ыхлас этмэндигим, азабымың пужа чыкмандыгы бабатда Месихиң гелжек гүнүнде магтанып билерин. ¹⁷Сизиң Реббе эдйән иманыңыз ве хызматыңыз Оңа багыш эдилен гурбанлык киминдир. Эгер-де мениң шинди чекйән жебирлерим бу гурбанлыга гошулса, мен шатдырын. Мен хеммэизиң шатлыгыңыз за шэриkdirин. ¹⁸Шоңа гөрө, сиз хем шатланып, мениң шатлыгыма шэрик болуң.

Тимотеос ве Эпафродит

¹⁹Реббимиз Иса ёл берсе, ягдайларыңызы билип ынжалмак үчин, тиз вагтда яныңызга Тимотеосы иберерин дийип умыт эдйэрин. ²⁰Тимотеос хем эдил мен ялы сиз бабатда шейле ыхласлы, шейле жаныпкеш. Ондан башга ибермэге шейле адам-ым-да ёк. ²¹Себэби көп адамлар Иса Месихиң дэл-де, өз бэхбидини араяр ахырын. ²²Эмма Тимотеосың садыклыгы сизе мэлимдир. Ол маңа Хош Хабары вагыз этмекде эдил оглуң өз атасына хызмат эдиши ялы хызмат этди. ²³Шонуң үчин-де, мен ягдайымың нэхили болжагыны билен бадыма, оны сизиң яныңызга иберерин дийип умыт эдйэрин. ²⁴Мениң тиз вагтда яныңызга баржакдыгым бабатда Реб мени ынандыряр.

²⁵Сиз мэтэчлигимде мен барада алада этмек үчин илчиңиз Эпафродити яныма иберипдиңиз. Эмма мен оны, ягны өз ишдешими, сөвешдешими ве доганымы ызына, сизиң яныңызга ибермеги макул билдим. ²⁶Ол сизиң эхлиңизи өрән гөреси гелди. Онуң хассалыгы барада эшидендигиңизи биленде болса, гаты гайгыланды. ²⁷Догрудан-да, ол өлүм халында болуп, тас өлүпди. Эмма Худай оңа, диче оңа дэл, эйсем хасрат үстүне хасрат чекмезим ялы, маңа хем рехим этди. ²⁸Шоңа гөрө-де, сиз Эпафродити гөрүп, гайтадан бегенерсиңиз, мениңде гайгы-хасратым еңлэр дийип, оны яныңызга өрән ибересим гелди. ²⁹Оны Ребдэки доганыңыз хөкмүнде улы шатлык билен гаршылаң. Онуң ялы адамлары хорматлаң. ³⁰Чүнки ол сизиң маңа эдип билмедик хызматыңыз өвезини долмак үчин, жаныны

ховп астына салып, Месихиң ишиниң угрунда тас өлүпди.

3-нжи бап

Сүннетленмә дәл-де, имана даянн догрулык

¹Шунлукда, эй, доганларым, гой, шатлыгыңызың гөзбашы Реб болсун!

Сизе шинди язянымы гайта-гайта язмак маңа кын дәл. Бу сизи горамак үчиндир: ²шол «итлерден», шол беткэрлерден, шол пүрчүк «чапыжылардан» сересап болун. ³Биз Мукаддес Рух аркалы Худая ыбадат эдип, Иса Месих билен магтанярыс, ынсан гүйжүне даянмаярыс. Шоңа гөрә-де, хакыкы сүннетлилер биздирис! ⁴Эгер ынсан гүйжүне даянмалы болса, онда бу бабатда мениң долы тутарыгым бардыр.

Эгер ене кимдир бири тене даянмага тутарыгы бардыр өйтсе, мениңки ондан-да көпдүр. ⁵Мен дүнйә иненимден секизленжи гүнде сүннет эдилендирин. Мен ысрайыл халкының бенямин тиресинден болуп, еврейлериниң еврейидирин. Яхудыларың Кануныны бержай этмек бабатда хем фарисейдирин. ⁶Дин угрундакы ыхлас дийсеңиз, иманлылар йыгнагына азар бердим. Мукаддес Кануна даянн догрулык дийсеңиз, айыпсыздым.

⁷Эмма өң бәхбитли саян затларымы инди Месихиң хатырасына бидерек сайярын. ⁸⁻⁹Хава, мен Реббим Иса Месихи танамагың ажайып белентлигиниң хатырасына әхли зады бидерек сайярын. Мен Онуң хатырасына әхли затдан гечип, буларың

барыны чөп-чөр сайярын. Мен Месихи газанасым ве Онуң билен мәкәм биригесим гелйәр. Мен Мукаддес Кануна даянн өз догрулыгыма дәл, эйсем Месихе болан имана даянн, иман аркалы Худайдан болан догрулыга эе боласым гелйәр. ¹⁰⁻¹¹Мен Иса Месихиң Өзүни, Онуң дирелишиниң гүйжүни билесим гелйәр. Иса Месихиң жебир-жепаларына шәрик болуп, Оңа Онуң өлүминде меңзәп, өлүмден дирелише етесим гелйәр.

Максада ымтылмак

¹²Шунлукда, мен буларың барына етендирин я-да кәмиллешендирин өйдемок. Эмма мен булары газанмак үчин жан эдйәрин. Себәби Иса Месих мени шу максат билен газанды. ¹³Эй, доганлар! Мен булары газанандырын өйдемок. Эмма еке-тәк шуны велин эдйәндириң: ызда галан затлары унудып, өндәкилере етмәге ымтыларың. ¹⁴Мен Худайың Иса Месих аркалы гөкләрдәки яшайша чагырян байрагыны алмак үчин, максадыма тарап ылгаярын.

¹⁵Шоңа гөрә-де, иманда кәмил боланларымызың бары, гой, шу нукдайназардан пикир этсин. Эгер хайсыдыр бир зат бабатда башга пикирде болсаңыз, онда Худай сизе муны хем айдыңлашдырар. ¹⁶Биз сайлан әлумыз билен өңе тарап гитмели ^а.

¹⁷Эй, доганлар! Мениң гөрелдәме эерйәнлере гошулың. Бизиң гөрелдәмизе гөрә яшаянлара үнс берип, олардан өврениң. ¹⁸Мен озал муны сизе гайта-гайта айдыпдым. Инди болса аглап, ене айдырын:

^а **3:16** Кәбир голязмаларда 16-нжы аят шейле гөрнүшде гелйәр: *Йөне нәмә етен болсак, шол дүзгүне гөрә яшалың, шоңа лайыктыкта пикир эделиң.*

Месихиң хачына душман болуп яшаянлар көпдүр. ¹⁹Оларың соңы вейранчылыкдыр, оларың гара гарынлары худайларыдыр, олар өз масгаралыгына буйсаняндырлар. Олар дине бу дүнйэниң затлары барада ойланындырлар. ²⁰Биз болса гөклериң раятлары болуп, Халасгэр Реббимиз Иса Месихиң шол ерден гелерине сабырсызлык билен гарашяндырыс. ²¹Себэби Иса Месих бизиң эжиң ве эхмиетсиз беденлеримизи өзгердип, Өз шөхратлы беденине меңзедер. Ол муны хер зады Өзүне табын этмеги башарян гүйжи аркалы амала ашырар.

4-нжи бап

Өвүтлөр

¹Шунлукда, эй, сөйгүли доганларым, Реббиң хатырасына берк дурун! Мен гара гөзүңизе зардырын. Эзизлерим, сиз мениң шатлыгым ве башымың тэжисиниз.

²Мен Эводия-да, Синтихэ-де ялбарярын: Реббиң хатырасына ылалашыклы болуң. ³Эй, мениң садык ёлдашым, сана-да ялбарярын: бу аяллара көмөк эт. Олар мен, Клемент ве яшайыш китабына атлары язылан бейлеки ишдешлерим билен бирликде Хош Хабары яйратмакда тутаньерли ишледилер.

⁴Ребде шатланың. Ене-де гайталарярын: шатланың! ⁵Гой, юмшаклыгыңыз хеммелере белли болсун. Реб якындыр. ⁶Хич зады гайгы этмэң. Гайтам, Худая шүкүр эдип, хер бир ягдайдакы эхли мэтэчликлериңизи Оңа дога-дилеглерде айдың. ⁷Шонда Худайың парахатлыгы йүреклериңизи ве пикирлериңизи Иса Месих

аркалы горар. Бу парахатлык ынсан дүшүнерден жуда белентдир.

⁸Умуман, эй, доганлар, хакыкы, хормата мынасып, догры, пэк, якымлы, ажайып нэме бар болса, шол барада ойланың. Хава, ягшы ве өвгө мынасып затлар барада ойланың. ⁹Менден өврөнен, кабул эден, эшиден ве гөрөн затларыңызы амал эдиң. Шонда парахатлык берйән Худай сизиң билен болар.

Пешгешлер үчин миннетдарлык

¹⁰Ахырсоңы мен барада ене-де алада эдип башланыңыза Ребде өрөн шатландым. Сиз озал хем алада эдйэрдиңиз, йөне муны гөркезмэге мүмкинчилигиңиз ёкды. ¹¹Мен муны нэмедир бир зады мэтэч боланым үчин айтмаярын. Себэби хер ягдайда барыма кайыл болмагы өврөнендириңиз. ¹²Мен мэтэчлигиңиз-де, болелинлигиңиз-де нэмедиңиз билйэриңиз. Мен доклукда я ачлыкда, болелинликде я мэтэчликде яшасам-да, гараз, хер ягдайда ве хер халда канагатлы болмагың тэрини өврөндим. ¹³Маңа кувват берйән Иса Месих аркалы эхли зады башарярын.

¹⁴Хер нэхили болса-да, мениң мушакгатларыма шэрик болуп, говы этдиңиз. ¹⁵Эй, филипилер! Мен Македониядан чыкып гайдып, Хош Хабары илки-илкилер вагыз эдип башлан дөврүмде сизиң йыгнагыңыздан башга йыгнак маңа мадды көмегиңиз берен дэлдир. Муны сизиң өзүңиз-де билйэңиз. ¹⁶Сиз хатда Салоники шөхеринде мэтэчлик чекен дөврүмде-де маңа гайта-гайта көмегиңиз етирипдиңиз. ¹⁷Мен муны пешгешлериңизе хантама боланым үчин айтмаярын. Мен сизиң бэхбидиңиз арткагыны ислейэриңиз. ¹⁸Мениң

хемме задым бар, артыгы билен бар. Эпафродит сизиң иберен пешгешлериңизи гетирели бэри, кем задым галмады. Булар хошбой ыслы гурбанлык кимин Худайың халаян гурбаныдыр. ¹⁹Шөхратлы Худайым Өз байлыгы билен сизиң, ягны Иса Месихе дегишли боланларың әхли мэтәчликлериңиң өвезини долар ^a.

²⁰Атамыз Худая әбеди ве бакы шөхрат болсун! Омын.

Саламлар

²¹Иса Месих аркалы Худайың халкына дегишли боланларың барына салам айдың. Мениң янымдакы доганлар сизе салам айдярлар. ²²Худайың халкының әхлиси, ылайта-да императора хызмат әдйәнлер сизе салам айдярлар. ²³Реббимиз Иса Месихиң мерхемети, гой, сизе яр болсун! Омын.

^a 4:19 *Долар* – кәбир голязмаларда *долсун*.